

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput IV. Quid sit restituendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

CAPUT IV.

Quid sit restituendum.

Illud est restituendum, quod alteri ablatum est furto, aut alio injusto modo, & alienum quidquid injuste detinetur. Ablata res ipsa est restituenda, non ejus pretium, quibusdam tantum casibus exceptis.

Primus casus est, quando res amplius apud illum non exstat, qui ipsam bona fide detinuit, quamvis male fuerit accepta: tunc si absque culpa vel malitia res periit, neque pretium est restituendum.

Secundus casus est, quando res valde est corrupta, tunc rem ipsam oportet restituere, & juxta domini arbitrium damnum refarcire: quod intellige, si quis rem alienam mala fide possedit. Nam qui rem exempli gratia apud se depositam haberet, si hæc absque culpa sua vel malitia corrumpitur, non tenetur nisi qualem nunc habet reddere; atque idem de illo dicendum est, qui rem alienam esse ignorans, apud se illam detinuit.

Tertius casus est, quando qui rem alienam abstulit, nequit ipsam restituere, quin suum peccatum detegat, & infamiam patiat: tunc sufficit pretium restituere.

Si quis aliquid ex injusta sua actione tenetur restituere, tunc non solum rem ipsam restituat oportet, aut ejus pretium; sed præterea fructus naturales, & mixtos, quos ex illa percepit.

Hinc

Hinc qui aliena prædia possedit, perceptos fructus teneretur restituere, deductis expensis in colendo prædio factis. Qui equum locari solitum detinuit, debet cum equo lucrum perceptum reddere, aut illud quod ejusdem dominus percepisset. Si quis alteri centum nummos abstulit, ex quorum jactura cogatur iste domum suam vendere, aut pecuniam ab usurario accipere, teneretur fur damnum istud reparare. Quod si mercatori pecunia ablata sit, qui merces emere, ex iisque lucrum capere solet, teneretur fur lucrum illud cessans restituere. Verum si res ablata ex se non fructificat, ejus tantum valor est restituendus, non autem fructus: veluti si fur centum aureis nummis, quos furatus est, ad negotiandum utatur, & mille acquirat, sortem tantum teneretur reddere, non autem lucrum perceptum.

Qui deposita pecunia negotiatur, proveniens inde lucrum restituere non teneretur, dummodo depositi restituendi non fuerit in mora.

Qui suppellectili aliqua deposita utitur, aut ex ea lucrum capit, hoc cum domino partiri non teneretur: sufficit ut supellectilem reddat, damnumque reparet, si quod ex suppellectilis usu domino obvenit (a).

Qui

(a) Contrarium Antoine tuetur, atque depositarium ex justitia teneri ad non utendum re aliena apud ipsum deposita; quia non rei usus ei est concessus, sed solum commissa custodia. Quivis quim habet jus, ut nemo utatur re sua sine suo consen-

Qui aliquid mutuo, aut censu, vel alio lito contractu accepit, non tenetur fructus restituere, quos ex eadem re negociando percepit, nisi fraude sua aut mala fide alteri damnum aliquod attulerit. Exempli gratia: qui certo tempore mutuam pecuniam deberet reddere, illa ludendo vel negociando utitur, nec statim tempore illam reddit; tenetur hic damnum reficere, quod creditor ex dilata restitutione patitur: veluti si pecuniam ab usurario petere, gravesque solvere usuras creditor cogatur, si autem ex dilatione nullam creditor iacturam patiat, nullum tenetur debitor damnum eidem reficere.

CAPUT V.

Quibus fieri restitutio debeat.

Eorum plerique, qui ad restitutionem tenentur, aut non restituunt omnino, aut iis non restituunt, quibus oportet. Quod ut intelligatur, animadvertendum est ad quatuor personarum genera posse bona spectare: I. ad veros domi-

nos;
3. ac
patio
F
mini
prud
& pe
gia l
redd
tur.
ablat
restit
& re
pium
filio
dum
posse
dilig
quoc
perit
buer
nus
facie
qua
har
nem
tem
& v
tun
est

consensu: unde qui talem usum usurpat, ius alterius violat, & contra iustitiam peccat; si quae lucrum inde captum iniustum, ac restitutioni foret obnoxium. Addit tamen domini consensum etiam praesumptum sufficere, huncque praesertim circa pecuniam praesumendum, dum eam dominus saeculo aperto, aut non obsignato, servandam tradit, nec alio indicio, se utendi facultatem denegare ostendit, modo recipiens sit moraliter certus, se eo, quo exigetur, tempore reddere summam posse. *Theol. Mor. Tr. de Cont. tract. cap. 4. Quest. 2.*